

🔑 نامه یعقوب

در این نامه، یعقوب که برادر عیسی مسیح و اسقف کلیسای اورشلیم بود، به کسانی که مسیحی شده بودند می‌نویسد که کافی نیست کسی ادعا کند به خدا ایمان دارد و مسیحی است، بلکه باید با رفتارش این را ثابت کند. رفتار مسیحی آن است که متکی بر دستورات خدا باشد، و مسیحی کسی است که هر چه خدا فرموده است انجام دهد.

نظر خدا بزرگ و سربلند هستند.^{۱۱} و^{۱۰} مسیحیان ثروتمند نیز نباید خود را بزرگ بدانند، بلکه باید شاد باشند که ثروت این دنیا، گنج واقعی آنان نیست، زیرا ثروت این دنیا مانند گلی است که بعد از مدتی، در اثر تابش آفتاب سوزان، زیبایی خود را از دست می‌دهد و پژمرده می‌شود. بلی، شخص ثروتمند نیز چنین است؛ پس از اندک زمانی می‌میرد و هر آنچه انجام داده، بی‌ثمر می‌ماند.

وسوسه از جانب خدا نمی‌آید

^{۱۲} خوشابه حال کسی که آزمایشهای سخت زندگی را متحمل می‌شود، زیرا وقتی از این آزمایشها سربلند بیرون آمد، خداوند تاج حیات را به او عطا خواهد فرمود، تاجی که به تمام دوستداران خود وعده داده است.

^{۱۳} وقتی کسی وسوسه شده، بسوی گناهی کشیده می‌شود، فکر نکند که خدا او را وسوسه می‌کند، زیرا خدا از گناه و بدی بدور است و کسی را نیز به انجام آن، وسوسه و ترغیب نمی‌کند.^{۱۴} وسوسه یعنی اینکه انسان فریفته و مجذوب افکار و امیال ناپاک خود شود.^{۱۵} این افکار و امیال ناپاک، او را به انجام کارهای گناه‌آلود می‌کشاند؛ و این کارها نیز منجر به مرگ می‌گردند، که همانا مجازات الهی است.^{۱۶} پس ای برادران عزیز، در این مورد اشتباه نکنید.^{۱۷} از جانب خدا فقط مواهب نیکو و کامل به ما می‌رسد، زیرا او آفریننده همه روشنایی‌هاست و خدایی است تغییرناپذیر.^{۱۸} او چنین اراده فرمود که ما را بوسیله پیام انجیل، زندگی تازه ببخشد تا ما نخستین فرزندان

یعقوب، خدمتگزار خدا و عیسی مسیح خداوند، به مسیحیان یهودی‌نژاد که در سراسر جهان پراکنده‌اند، سلام و درود می‌فرستد.

شادی در سختی‌ها

^۲ برادران عزیز، وقتی مشکلات و آزمایشهای سخت از هر سو بر شما هجوم می‌آورند، بسیار شاد باشید،^۳ زیرا در آزمایش و سختی‌هاست که صبر و تحملتان بیشتر می‌شود.^۴ پس بگذارید صبرتان فرونی یابد و نکوشید از زیر بار مشکلات شانه خالی کنید، زیرا وقتی صبرتان به حد کمال رسید، افرادی کامل و بالغ خواهید شد و به هیچ چیز نیاز نخواهید داشت.^۵ اما اگر کسی از شما طالب حکمت و فهم برای درک اراده و خواست خداست، باید دعا کند و آن را از خدا بخواهد؛ زیرا خدا خرد و حکمت را به هر که از او درخواست کند، سخاوتمندانه عطا می‌فرماید بدون اینکه او را سرزنش نماید.^۶ اما وقتی از او درخواست می‌کنید، شک به خود راه ندهید، بلکه یقین داشته باشید که خدا جواب دعائتان را خواهد داد؛ زیرا کسی که شک می‌کند، مانند موجی است در دریا که در اثر وزش باد به اینسو و آنسو رانده می‌شود.^۷ و^۸ چنین شخصی، هرگز نمی‌تواند تصمیم قاطعی بگیرد. پس اگر با ایمان دعا نکنید، انتظار پاسخ نیز از خدا نداشته باشید.

فقر و ثروت

^۹ مسیحیانی که از مال این دنیا بی‌بهره هستند، نباید خود را حقیر پندارند، بلکه باید شاد باشند زیرا در

یعقوب / ۲

وارد شود؛^۳ و شما به آن ثروتمند توجه بیشتری نشان دهید و بهترین جا را به او تعارف کنید، اما به آن فقیر بگویید: «برو آنجا بایست یا اگر می‌خواهی، روی زمین بنشین!»^۴ آیا این نشان نمی‌دهد که شما ارزش اشخاص را از روی دار و ندارشان می‌سنجید؟ بنابراین انگیزه‌هایتان نادرست هستند.

^۵ برادران عزیز، به من گوش دهید: خدا مردم فقیر را برگزیده تا در ایمان ثروتمند باشند و از برکات ملکوت خدا برخوردار گردند، ملکوتی که خدا به دوستداران خود وعده داده است.^۶ با اینحال، شما فقیر را حقیر می‌شمایید. آیا فراموش کرده‌اید که همین ثروتمندان هستند که حقتان را پایمال می‌کنند و بعد شما را به دادگاه نیز می‌کشاند؟^۷ اغلب همین افراد هستند که عیسی مسیح را مسخره می‌کنند، یعنی همان کسی را که نام شریفش بر شما قرار دارد.

^۸ چقدر خوب می‌شد همواره این حکم خداوندان را اطاعت می‌کردید که می‌فرماید: «همسایه خود را دوست بدار، به همان اندازه که خود را دوست می‌داری.»^۹ اما وقتی از ثروتمندان طرفداری می‌کنید، این حکم خداوندان را زیرپا می‌گذارید و به این ترتیب، مرتکب گناه می‌شوید.^{۱۰} کسی که همه احکام خدا را مو به مو اجرا کند، ولی در یک امر کوچک مرتکب اشتباه شود، به اندازه کسی مقصر است که همه احکام خدا را زیرپا گذاشته است.^{۱۱} زیرا همان خدایی که گفت: «زنا نکنید»، این را نیز گفت که «قتل نکنید». پس اگر زنا نکنید، اما مرتکب قتل شوید، بهر حال از حکم خدا سرپیچی کرده‌اید و در برابر او مقصر می‌باشید.

^{۱۲} خدا شما را روزی داوری خواهد فرمود تا مشخص شود آیا به خواست مسیح عمل کرده‌اید یا نه. پس مواظب اعمال و افکار خود باشید؛^{۱۳} زیرا بر کسی که در این دنیا رحم نکرده است، رحم نخواهد شد؛ اما اگر نسبت به مردم، رحیم بوده باشید، آنگاه رحمت الهی بر داوری او چیره خواهد شد.

رابطه میان ایمان و عمل

^{۱۴} برادران عزیز، چه فایده‌ای دارد که بگویید «من

عمل کردن به کلام خدا

^{۱۹} برادران عزیز، به این نکته توجه کنید: بیشتر گوش بدهید، کمتر سخن بگویید، و زود خشمگین نشوید.^{۲۰} زیرا خشم نمی‌گذارد آنطور که خدا می‌خواهد، خوب و درستکار باشیم.

^{۲۱} بنابراین، هر نوع ناپاکی و عادت زشت را که هنوز در وجودتان باقی است، از خود دور کنید؛ و با فروتنی کلام خدا را که در دلتان کاشته شده است، بپذیرید، زیرا این کلام قدرت دارد جانهای شما را نجات بخشد.^{۲۲} اما فراموش نکنید که این کلام را نه فقط باید شنید، بلکه باید به آن عمل کرد. پس خود را فریب ندهید،^{۲۳} زیرا کسی که کلام را فقط می‌شنود ولی به آن عمل نمی‌کند، مانند شخصی است که صورت خود را در آینه نگاه می‌کند؛^{۲۴} اما به محض اینکه از مقابل آینه دور می‌شود، چهره خود را فراموش می‌کند.^{۲۵} اما کسی که به کلام خدا که قانون کامل آزادی بشر است، توجه داشته باشد، نه تنها آن را همیشه بخاطرخواهد داشت، بلکه به دستوراتش نیز عمل خواهد کرد، و خدا عمل او را برکت خواهد داد.^{۲۶} هر که خود را مسیحی می‌داند، اما نمی‌تواند بر زبان تند خود مسلط باشد، خود را گول می‌زند و مذهب او پیشیزی ارزش ندارد.^{۲۷} در نظر خدای پدر، مسیحی پاک و بی‌عیب کسی است که به کمک یتیمان و بیوه‌زنان می‌شتابد، و نسبت به خداوند وفادار می‌ماند و خود را از آلودگیهای دنیا دور نگاه می‌دارد.

دوری از تبعیض

۲ برادران عزیز، چگونه می‌توانید ادعا کنید که از آن عیسی مسیح، خداوند پرجلال هستید، درحالی‌که از ثروتمندان طرفداری می‌کنید و فقرا را پست می‌شمایید؟

^۲ فرض کنید شخصی به کلیسای شما بیاید که لباس گرانبها بر تن و انگشترهای طلایی بر انگشتانش دارد؛ و در همان لحظه، شخصی فقیر با لباس‌های کثیف نیز

ديگر به سلامت روانه نمود. ^{۲۶} خلاصه، همانطور که بدن بدون روح، مرده است، ايمانی هم که اعمال نیک به بار نياورد، مرده است.

خطرات زبان

برادران عزيز، سعی نکنيد اشتباهات ديگران را فوری به ايشان گوشزد کنید، زیرا همه ما دچار اشتباه می شويم؛ و ما معلمين دينی که احکام خدا را می دانيم، اگر مرتکب اشتباه گرديم، شديدتر از ديگران مجازات خواهيم شد.

اگر کسی بتواند بر زبان خود مسلط شود، قادر خواهد بود در ساير موارد نيز بر خود مسلط باشد. ^۳ اسبی بزرگ را با دهنه ای کوچک مطيع خود می سازيم و او را به هر جا که بخواهيم می بريم. ^۴ یک شگن کوچک، کشتی بزرگ را به هر سو که خواست ناخدا باشد، هدايت می کند حتی اگر بادی شديد بوزد.

^۵ زبان نيز در بدن، عضوی کوچک است، ولی چه خسارات سنگيني می تواند به بار آورد. یک جنگل عظيم را می توان با یک جرقه کوچک به آتش کشيد. ^۶ زبان همچون زبانه آتش است؛ لبريز از شرارت می باشد و تمام بدن را زهر آلود می کند؛ آتشی است که از جهنم می آيد و می تواند تمام زندگي را به نابودی بکشد.

^۷ انسان توانسته است هرگونه حيوان وحشی، پرنده، خزنده و جاندار دريایی را رام کند، و بعد از اين نيز رام خواهد کرد. ^۸ اما هيچ انسانی نمی تواند زبان را رام کند. زبان همچون مار سمی، هميشه آماده است تا زهر کشنده خود را بيرون بریزد. ^۹ با آن، لحظه ای پدر آسمانی مان خدا را شکر می کنیم و لحظه ای ديگر مردم را که شبیه خدا آفریده شده اند، نفرين می کنیم. از دهانمان هم برکت جاری می شود، هم لعنت. برادران عزيز، نبايد چنين باشد. ^{۱۱} آیا امکان دارد از یک چشمه، ابتدا آب شیرين بجوشد و بعد آب شور؟ ^{۱۲} آیا می توان از درخت انجير، زيتون چيد؟ يا از تاک، می توان انجير چيد؟ نه! به همین ترتيب، از چاه شور، نمی توان آب شیرين و گوارا

ايمان دارم و مسیحی هستم»، اما اين ايمان را از طريق کمک و خدمت به ديگران نشان ندهيد؟ آیا اين نوع ايمان می تواند باعث رستگاری شود؟ ^{۱۵} اگر دوستی داشته باشيد که محتاج خوراک و پوشاک باشد، ^{۱۶} و به او بگوييد: «برو بسلامت! خوب بخور و خودت را گرم نگهدار»، اما خوراک و پوشاک به او ندهيد، چه فايده ای دارد؟ ^{۱۷} پس ملاحظه می کنید ايمانی که منجر به اعمال خير نگردد، و با کارهای نیک همراه نباشد، اصلاً ايمان نيست، بلکه یک ادعای پوچ و توخالی است.

^{۱۸} اين ايراد، بجا خواهد بود اگر کسی بگويد: «شما می گوييد که راه رسيدن به خدا، فقط ايمان است و بس! اما من می گويم که اعمال نیک نيز مهم است. زیرا شما بدون اعمال نیک نمی توانيد ثابت کنید که ايمان داريد. اما همه می توانند از روی اعمال و رفتار من، ببينند که من ايمان دارم.»

^{۱۹} ممکن است کسی به خود ببالد و بگويد: «من ايمان دارم که خدا یکی است!» چنين شخصی بايد بخاطر داشته باشد که ديوها نيز به اين ايمان دارند، چنان ايمانی که از ترس به خود می لرزند! ^{۲۰} ای نادان! آیا نمی خواهی درک کنی که ايمان بدون انجام اراده خدا، بی فايده و بی ثمر است؟ بلی، ايمانی که اعمال خير به بار نياورد، ايمان واقعی نيست.

^{۲۱} مگر به ياد نداريد که جدمان ابراهيم نيز بسبب اعمال خود در نظر خدا عزت يافت؟ چون او حاضر شد پسر خود اسحاق را برای خدا قربانی کند. ^{۲۲} پس می بينيد که ايمان او به خدا باعث شد که او از خدا کاملاً اطاعت کند؛ در واقع، ايمان او با اعمال و رفتارش کامل گرديد. ^{۲۳} از اينرو، نتيجه همان شد که کتاب آسمانی می فرمايد: «ابراهيم به خدا ايمان آورد و مقبول او واقع گرديد، و حتی «دوست خدا» ناميده شد.»

^{۲۴} پس می بينيد که انسان علاوه بر ايمان، بوسیله اعمال خود نيز رستگار می گردد.

^{۲۵} «راحاب» فاحشه نيز نمونه ديگری است برای اين موضوع. او در اثر اعمال خود رستگار شد، زیرا مأموران قوم خدا را پناه داد و بعد، ايشان را از راه

دشمنان شوهرشان عشق می‌ورزند. آیا متوجه نیستید که اگر با دشمنان خدا، یعنی لذت‌های ناپاک این دنیا دوستی نمایید، در واقع با خدا دشمنی می‌کنید؟ پس هر که می‌خواهد از خوشی‌های ناپاک این دنیا لذت بجوید، دیگر نمی‌تواند دوست خدا باشد.^۵ تصور می‌کنید که کتاب آسمانی بیهوده می‌گوید که روح خدا که خداوند او را در وجود ما ساکن کرده است، آنقدر به ما علاقه دارد که نمی‌تواند تحمل کند که دل ما جای دیگری باشد؟^۶ اما نباید فراموش کرد که خدا قدرت لازم برای ایستادگی در مقابل این خواسته‌های گناه‌آلود را به ما عطا می‌فرماید. از اینرو، کتاب آسمانی می‌فرماید: «خدا به شخص فروتن قوت می‌بخشد، اما با شخص متکبر و مغرور مخالفت می‌کند.»

^۷ بنابراین، خود را با فروتنی به خدا بسپارید، و در برابر شیطان ایستادگی کنید تا از شما دور شود.^۸ به خدا نزدیک شوید، تا او نیز به شما نزدیک شود. ای گناهکاران، دستهای گناه‌آلود خود را بشوید و دل خود را فقط با عشق الهی لبریز سازید تا پاک گردد و نسبت به خدا وفادار بماند.^۹ برای اعمال اشتباه خود، اشک بریزید و ماتم کنید، و در عمق وجودتان غمگین و ناراحت باشید؛ به جای خنده، گریه کنید، و به جای شادی، سوگواری نمایید.^{۱۰} زمانی که به ناپیوستگی و کوچکی خود در مقابل خدا پی بردید، آنگاه خدا شما را سرافراز و سربلند خواهد ساخت.

داوری از آن خداست

^{۱۱} برادران عزیز، از یکدیگر بدگویی نکنید و ایراد نگیرید و یکدیگر را محکوم ننمایید. زیرا اگر چنین کنید، در واقع از احکام خدا ایراد گرفته و آن را محکوم کرده‌اید. اما وظیفه شما قضاوت درباره احکام خدا نیست، بلکه اطاعت از آن.^{۱۲} فقط آن کسی که این احکام را وضع کرد، قادر است به درستی در میان ما داوری کند. تنها اوست که می‌تواند ما را نجات دهد یا هلاک کند. پس شما چه حق دارید که درباره دیگران داوری کنید و از ایشان خرده بگیرید؟

خرد آسمانی

^{۱۳} اگر خود را خردمند و حکیم می‌دانید، باید همواره مهربان و نیکوکار باشید؛ و اگر بسبب داشتن اینگونه اعمال به خود نبالید، آنگاه براستی خردمند می‌باشید.^{۱۴} اما اگر در زندگی تان کینه و حسادت و خودخواهی وجود دارد، بیهوده سنگ عقل و خرد را به سینه نزنید، که این بدترین نوع دروغ می‌باشد؛^{۱۵} زیرا در آن خرد و حکمتی که خدا می‌بخشد، اینگونه صفات ناپسند وجود ندارد، بلکه اینها دنیوی، غیر روحانی و شیطانی هستند.^{۱۶} در واقع، هر جا که حسادت و جاه‌طلبی وجود دارد، هرج و مرج و هرگونه شرارت دیگر نیز بچشم می‌خورد.

^{۱۷} اما خرد و حکمتی که از آسمان می‌باشد، در وهله اول پاک و نجیب است، و بعد صلح‌جو و مؤدب و ملایم؛ حاضر به گفتگو با دیگران و پذیرش نظرات ایشان است؛ لبریز از دلسوزی و اعمال نیک بوده، صمیمی و بی‌ریا و بی‌پرده می‌باشد.^{۱۸} آنانی که صلح‌جو هستند، بذریع صلح می‌کارند و نیکی و خیر درو می‌کنند.

نتیجه آرزوهای ناپاک این دنیا

۴ علت جنگ و دعواهای شما چیست؟ آیا علت آنها، آرزوهای ناپاکی نیست که در وجود شما منزل دارد؟^۲ در حسرت چیزی بسر می‌برید که ندارید؛ پس دستتان را به خون آلوده می‌کنید تا آن را به چنگ آورید. در آرزوهای چیزهایی هستید که متعلق به دیگران است، و شما نمی‌توانید داشته باشید؛ پس به جنگ و دعوا می‌پردازید تا از چنگشان بیرون بکشید. علت اینکه آنچه می‌خواهید ندارید، اینست که آن را از خدا درخواست نمی‌کنید.^۳ وقتی هم درخواست می‌کنید، خدا به دعایتان جواب نمی‌دهد، زیرا هدفشان نادرست است؛ شما فقط در پی بدست آوردن چیزهایی هستید که باعث خوشی و لذتتان می‌شود.

^۴ شما همچون همسران بی‌وفایی هستید که به

انسان نمی داند فردا چه می شود

^{۱۳} گوش کنید ای تمام کسانی که می گویند: «امروز یا فردا به فلان شهر خواهیم رفت و یک سال در آنجا مانده، تجارت خواهیم کرد و سود کلانی خواهیم برد.» ^{۱۴} شما چه می دانید فردا چه پیش خواهد آمد؟ عمر شما مانند مه صبحگاهی است که لحظه ای آن را می توان دید و لحظه ای بعد محو و ناپدید می شود! ^{۱۵} پس، باید بگویید: «اگر خدا بخواهد، زنده خواهیم ماند و چنین و چنان خواهیم کرد.» ^{۱۶} در غیر اینصورت، شما مغرور و خودپسند هستید و به نقشه ها و برنامه های خود می بالید؛ و چنین شخصی هرگز نمی تواند خدا را خشنود سازد.

^{۱۷} پس، این را از یاد نبرید که اگر بدانید چه کاری درست است، اما آن را انجام ندهید، گناه کرده اید.

عاقبت کار ثروتمندان ظالم

۵ و اینک، شما ای ثروتمندان، توجه کنید! گریه و زاری نمایید، زیرا بلاهای وحشتناکی در انتظار شماست. ^۲ از هم اکنون، ثروتان تباه شده و لباس های گرانبهایتان را نیز بید خورده است. ^۳ شما در این دنیای زودگذر، طلا و نقره می اندوزید، غافل از اینکه با این کار، برای خود در روز قیامت مجازات ذخیره می کنید. زیرا همانگونه که طلا و نقره تان را زنگ خورده است، آتش نیز بدن شما را خواهد خورد. ^۴ گوش فرا دهید! به ناله کارگرانی که برای شما کار کرده اند، گوش دهید؛ کارگرانی که گولشان زده اید و مزدشان را نداده اید. ناله های ایشان تا به آسمان بالا رفته و به گوش خدای متعال رسیده است.

^۵ شما سالهای عمر خود را در این دنیا به خوشگذرانی و عیش و نوش گذرانید و مانند گوسفندان پرواری شده اید که برای روز ذبح آماده می باشند. ^۶ شما انسان بی گناه را که قادر به دفاع از خود نبود، محکوم کردید و کشتید.

صبر در زحمات

^۷ و اما شما ای برادران عزیز که برای بازگشت خداوند عیسی مسیح روزشماری می کنید، صبر داشته

باشید و مانند کشاورزی باشید که تا پاییز برای برداشت محصول پرارزش خود صبر می کند. ^۸ پس شما نیز صبر داشته باشید و یقین بدانید که خداوند بزودی باز خواهد گشت. ^۹ ای برادران، وقتی در مشکلات گرفتار می شوید، دیگران را مقصر ندانید و از ایشان شکایت نکنید تا خداوند نیز شما را محکوم نکند؛ زیرا او بزودی داوری عادلانه خود را آغاز خواهد کرد.

^{۱۰} صبر و بردباری را از انبیای خداوند بیاموزید. ^{۱۱} همه آنانی که در زندگی صبر و تحمل داشتند، خوشبخت شدند. «ایوب» یک نمونه از افرادی است که با وجود مشکلات و مصائب فراوان، صبر و ایمان خود را از دست نداد و خداوند نیز در آخر او را کامیاب ساخت، زیرا خداوند بسیار رحیم و مهربان است.

قسم نخورید

^{۱۲} مهم تر از همه، هیچگاه قسم نخورید، نه به آسمان و زمین و نه به هیچ چیز دیگر. اگر می گویند «بله»، سختان واقعاً بله باشد، و اگر می گویند «نه»، منظورتان واقعاً نه باشد، تا به این ترتیب گناهی از شما سر نزنند و مجازات نشوید.

قدرت دعا

^{۱۳} اگر در میان شما کسی گرفتار درد و رنج باشد، باید دعا کند. آنانی که دلیلی برای شکرگزاری دارند، باید برای خداوند سرودهای شکرگزاری بخوانند. ^{۱۴} اگر کسی بیمار باشد، باید از کشیشان کلیسا بخواهد که بیایند و برایش دعا کنند و بر پیشانی اش روغن بمالند و از خداوند برای او طلب شفا نمایند. ^{۱۵} اگر دعای ایشان با ایمان همراه باشد، بیمار شفا خواهد یافت؛ زیرا خداوند او را شفا خواهد بخشید، و اگر بیماری او در اثر گناه بوده باشد، گناه او نیز آمرزیده خواهد شد.

^{۱۶} نزد یکدیگر به گناهان خود اعتراف نمایید و برای یکدیگر دعا کنید تا شفا یابید. دعای صادقانه مرد درستکار، قدرت و تأثیر شگفت انگیز دارد.

شده و ایمان خود را از دست داده باشد، اما شخصی به او کمک کند تا بسوی حقیقت باز گردد،^{۲۰} این شخص که باعث بازگشت او بسوی خدا شده، بداند که جان گمشده‌ای را از چنگال هلاکت ابدی نجات داده و موجب آمرزش گناهان زیاد او شده است.

^{۱۷} «الیاس» انسانی بود همچون ما. با اینحال، هنگامی که با تمام دل دعا کرد که باران نبارد، برای مدت سه سال و نیم باران نبارید! ^{۱۸} و زمانی هم که دعا کرد تا باران بیاید، بارش باران آغاز شد و زمین محصول آورد. ^{۱۹} برادران عزیز، اگر کسی از راه راست منحرف